

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра економіки та міжнародних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова вченої ради

24.04.2023

протокол № 6, п. 5

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ від 25.04.2023 № 54

**ПРОСТОРОВА ЕКОНОМІКА /
SPATIAL ECONOMICS**

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	бакалавр /	bachelor
Галузь знань	29 «Міжнародні відносини» /	29 «International Relations»
Спеціальність	292 «Міжнародні економічні відносини» /	292 «International Economic Relations»
Освітня програма	«Міжнародний бізнес»/	«International business»

Розробник: Красняк Олена, кандидат економічних наук, доцент

Гарант освітньої програми «Міжнародний бізнес» – Оксана МЕЛЬНИЧУК, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних відносин.

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних відносин від 04.04.2023 протокол № 05, на засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту та права від 13.04.2023 протокол № 04

Рецензенти:

Кульганік Оксана, кандидат економічних наук

Новак Олександр, директор ТОВ «Рута», м. Вінниця

Редактор: Фатєєва Т.

Комп'ютерна верстка: Тимощук М.

Підп. до друку 16.06.2023. Формат 60x84/16. Папір офсетний

Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,39.

Обл.-вид. арк. 1,10. Тираж 2. Зам. № 289.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою дисципліни «Просторова економіка» є поглиблення знань про сучасні глобалізаційні закономірності розвитку суспільства, методологічні та прикладні аспекти просторової організації господарства, умови і фактори стійкого розвитку соціально-економічних систем та механізми його забезпечення, а також стратегічні напрями, концептуальні пріоритети просторового розвитку України в контексті її інтеграції в світовий економічний простір.

Результати вивчення навчальної дисципліни її місце в освітньому процесі:

- визначення теоретичних основ і ресурсних передумов розміщення продуктивних сил, комплексного просторового економічного розвитку, міжрегіональних та зовнішньоекономічних зв'язків;

- дослідження головних закономірностей, визначення принципів і факторів формування просторової організації продуктивних сил та їх розвитку на різних територіальних рівнях;

- дослідження динаміки та сучасних особливостей розвитку галузевих, міжгалузевих виробничих і соціальних комплексів;

- створення наукової основи раціональної галузевої структури і обґрунтування збалансованого розміщення продуктивних сил в Україні;

- дослідження системи державної просторової політики як інструмента

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Просторова економіка» для освітньої програми «Міжнародний бізнес» є формування комплексу компетентностей:

- **інтегральна компетентність**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

1. загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

2. спеціальні компетентності

СК 8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

СК 14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

Програмні результати навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Просторова економіка» полягають:

РН 2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

РН 5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них

РН 15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

РН 21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.

Міждисциплінарні зв'язки: програма упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, базується на вивченні таких нормативних дисциплін, як «Економічна теорія», «Теорія міжнародних відносин»

Критерії оцінювання результатів навчання

Рівні компетентності	За шкалою ДТЕУ	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий (дослідницький)	90-100	Має обгрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обгрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Здобувачі вищої освіти, які повністю виконали програму дисципліни та набрали достатню кількість балів, отримують підсумкову оцінку без опитування чи виконання екзаменаційного завдання (згідно з Положенням Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти №12 від 07.02.2022).

У разі, якщо здобувач вищої освіти бажає поліпшити свою оцінку, або не набрав 75 балів, він складає екзамен з усієї програми навчальної дисципліни у вигляді письмового опитування знань згідно завдань встановленого зразка.

Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів у співвідношенні 80:20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переведу поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.

Здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час підсумкового (семестрового) контролю, має право звернутися із проханням переглянути оцінку, одержану на екзамені (згідно Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів №32 від 07.02.2022).

Розподіл навчальних годин з дисципліни за темами

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
	Усього годин / кредитів	з них			
		лекції	практичні (лабораторні) заняття	самостійна робота студентів	
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Просторова економіка як об'єкт управління	10	2	2	6	УО, ІЗ, Р
Тема 2. Сутність, принципи та фактори розміщення продуктивних сил і формування просторової економіки	10	2	2	6	КТ, Р, ДК
Тема 3. Економічне районування та просторовий розвиток країни	10	2	2	6	УО, ІЗ, Р
Тема 4. Регіон в системі територіального поділу праці	13	4	4	5	КТ, ПО, Р
Тема 5. Сутність, мета і завдання просторової економічної політики	10	2	2	6	УО, Т, Р
Тема 6. Механізм реалізації просторової економічної політики	10	2	2	6	УО, Т, Р
Тема 7. Людські та природні ресурси: їх економічна оцінка	12	4	4	4	КТ, Р, ДК
Тема 8. Господарський комплекс, його структура та трансформація в умовах ринкової економіки	12	4	4	4	ПО, ІЗ, Р
Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси. Просторові особливості їх розвитку і розміщення	10	2	2	6	ПО, Р, ІЗ
Тема 10. Інвестиційний менеджмент в період просторової економічної трансформації	10	2	2	6	КТ, УО, ДК, Р

Продовження табл.2

1	2	3	4	5	6
Тема 11. Міжнародні просторові економічні зв'язки України: інтеграція в європейські та інші світові структури	13	4	4	5	УО, Р, ДК
Тема 12. Просторові фактори сталого розвитку продуктивних сил	10	2	2	6	Т, УО, Р
Тема 13. Наукові засади просторового раціонального природокористування	10	2	2	6	КТ, ПО, ДК
Тема 14. Просторовий екологічний моніторинг і система екологічної інформації	10	2	2	6	УО, ІЗ, Р
Тема 15. Просторова екологічна стандартизація та сертифікація	10	2	2	6	КТ, УО, ІЗ
Тема 16. Економічна і соціальна ефективність просторової природоохоронної діяльності	10	2	2	6	УО, ДК, ІЗ
Тема 17. Міжнародний досвід і просторове співробітництво в галузі охорони навколишнього природного середовища	10	2	2	6	ІЗ, УО, ДК, ПО
Разом	180/6	42	42	96	
Підсумковий контроль – екзамен					

УО – усне опитування;
 ПО – письмове опитування;
 Т – тестування;
 Р – реферат;

ІЗ – індивідуальне завдання;
 КТ – комп'ютерне тестування;
 ДК – розрахунки та дослідження з використанням комп'ютера.

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Зміст дисципліни (теми програми).

Тема 1. Просторова економіка як об'єкт управління. Сутність, предмет, об'єкти та суб'єкти просторової економіки. Поняття району, регіону, області. Структурні елементи регіону. Природне середовище. Виробнича сфера. Соціальна сфера. Характеристика населення як основної складової просторової економіки. Цілі розвитку просторової економіки – державні, регіональні, локальні. Просторові рівні дослідження економіки. Завдання просторової економіки – економічні, соціальні, екологічні, демографічні, поселенські, науково-технічні.

Тема 2. Сутність, принципи та фактори розміщення продуктивних сил і формування просторової економіки. Сутність та значення розміщення продуктивних сил (РПС). Продуктивні сили та їх складові. Завдання РПС. Закони розміщення продуктивних сил. Закономірність економічно ефективного розміщення продуктивних сил. Закономірність територіального поділу праці. Закономірність економічної цілісності регіону. Закономірність просторової інтеграції господарства. Закономірність територіальної комплексності продуктивних сил. Закономірність територіальної концентрації продуктивних сил. Закономірність територіальної диференціації продуктивних сил. Закономірність зближення рівнів соціально-економічного розвитку регіонів. Принципи розміщення продуктивних сил. Сутність факторів, що впливають на розміщення продуктивних сил та формування просторової економіки. Природно-екологічні фактори РПС. Техніко-економічні фактори РПС. Історико-геополітичні фактори РПС. Передумови розміщення продуктивних сил. Методи економічного обґрунтування розміщення виробництва.

Тема 3. Економічне районування та просторовий розвиток країни. Адміністративно-територіальний устрій. Сутність та значення економічного районування. Завдання та наслідки економічного районування. Класифікація економічних районів України. Піонерні, планові (програмні), стагнуючі території. Вільні економічні зони. Просторова структура національного господарства. Функціональна та галузева структура національного господарства. Поняття кластерів. Фактори, які впливають на розвиток кластерів.

Тема 4. Регіон в системі територіального поділу праці. Спеціалізація регіонів. Показники рівня спеціалізації регіону. Відтворювальна модель просторової економіки. Фактори просторового відтворення – земля, праця, капітал. Регулювання просторового відтворення. Виробнича інфраструктура регіону. Конкурентні позиції у взаємодії регіонів. Напрями зміцнення просторових конкурентних позицій.

Тема 5. Сутність, мета і завдання просторової економічної політики. Сутність просторової економічної політики. Мета внутрішньої політики регіонів. Цілі просторової політики держави. Види просторової політики.

Складові просторової політики. Об'єкти та суб'єкти державного регулювання. Основні цілі та завдання просторової економічної політики. Програма просторового розвитку – сутність, види, структура.

Тема 6. Механізм реалізації просторової економічної політики. Поняття і сутність механізму реалізації державної просторової економічної політики. Просторове та територіальне управління. Суб'єкти просторового управління. Функції управління. Основні важелі та ключові елементи механізму реалізації просторової економічної політики. Система місцевого самоврядування. Бюджет та його види. Напрями вирівнювання рівнів соціального та економічного розвитку. Міжрегіональне і прикордонне співробітництво – інструменти реалізації просторової економічної політики. Міжнародні моделі просторової політики.

Тема 7. Людські та природні ресурси: їх економічна оцінка. Сутність та значення трудових ресурсів. Населення країни як фактор комплексного соціального та економічного розвитку. Поняття працездатності населення. Природний рух та міграція. Зайнятість населення та безробіття. Види безробіття. Показники, що характеризують зайнятість населення. Природні ресурси та природно-ресурсний потенціал. Класифікація природних ресурсів. Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу.

Тема 8. Господарський комплекс, його структура та трансформація в умовах ринкової економіки. Місце України за рівнем соціально-економічного розвитку. Господарство регіону як територіально-економічна система. Просторовий господарський комплекс. Фактори трансформації просторових господарських систем. Тенденції розвитку господарського комплексу України.

Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси. Просторові особливості їх розвитку і розміщення. Міжгалузеві комплекси, їх сутність, структура та значення. Характеристика металургійного комплексу. Розвиток чорної і кольорової металургії в Україні. Напрями розвитку транспортного комплексу. Особливості розміщення продуктивних сил агропромислового комплексу. Роль паливно-енергетичного комплексу. Фактори розміщення паливно-енергетичного комплексу. Нетрадиційні джерела енергії. Характеристика енергетичної стратегії України. Напрямки розвитку машинобудування. Комплекс галузей хімічної промисловості. Розвиток і розміщення галузей легкої промисловості. Проблеми та перспективи розвитку лісопромислового комплексу України. Структура і динаміка розвитку будівельного комплексу. Характеристика галузей соціальної сфери.

Тема 10. Інвестиційний менеджмент в період просторової економічної трансформації. Сутність інвестицій. Вартість капіталу. Фактори, що впливають на вартість капіталу. Структура інвестицій. Прямі інвестиції. Супутні інвестиції. Інвестиції у НДДКР. Джерела фінансування інвестицій. Власні фінансові засоби. Позичені фінансові засоби. Сутність лізингу. Прямі іноземні інвестиції. Портфельні інвестиції. Сутність та передумови формування сприятливого інвестиційного клімату. Інвестиційна просторова привабливість України.

Тема 11. Міжнародні просторові економічні зв'язки України: інтеграція в європейські та інші світові структури. Сутність міжнародного поділу праці, основні потоки капіталу та робочої сили. Етапи економічної інтеграції. Гео економічні пріоритети просторового розвитку України. Транзитний потенціал України та його використання у просторі. Експортний потенціал і рівні реалізації конкурентних переваг української економіки у просторі. Територіально-галузева спрямованість експорту. Проблеми та перспективи просторового розвитку зовнішньоекономічної діяльності України. Економічні союзи. Зони спільного підприємництва. Критерії вступу країн-претендентів у Європейський Союз.

Тема 12. Просторові фактори сталого розвитку продуктивних сил. Напрямки та умови територіально-просторового співробітництва. Глобалізація просторового співробітництва. Міжнародні та національні передумови прийняття концепції сталого розвитку. Стан просторової економіки України. Концепція переходу України до сталого розвитку.

Тема 13. Наукові засади просторового раціонального природокористування. Еволюція економічних принципів просторового природокористування. Формування екології як самостійної науки. Сучасна екологія. Місце екології в системі наук. Напрями екологічних досліджень. Теоретична та прикладна екологія. Поняття навколишнього середовища. Еколого-економічні засади просторового раціонального природокористування. Перспективні напрями раціонального просторового природокористування.

Тема 14. Просторовий екологічний моніторинг і система екологічної інформації. Стан навколишнього природного середовища України. Правові просторові аспекти охорони довкілля. Сутність, мета та види управління охороною навколишнього природного середовища. Функції управління в галузі природокористування. Державне управління в галузі охорони довкілля. Громадське управління в галузі охорони навколишнього природного середовища. Система корпоративного екологічного управління. Організація служб охорони навколишнього природного середовища та просторова система екологічної інформації.

Тема 15. Просторова екологічна стандартизація та сертифікація. Сутність екологічної стандартизації та сертифікації. Екологічна сертифікація та стандартизація як елементи просторового ринку екологічних послуг. Мета впровадження екологічної сертифікації. Просторовий механізм екологічної сертифікації. Види екологічної сертифікації. Принципи побудови механізму екологічної сертифікації. Обов'язкова та добровільна екологічна сертифікація. Сутність та мета екологічного маркування. Типи екологічного маркування.

Тема 16. Економічна і соціальна ефективність просторової природоохоронної діяльності. Просторове ресурсозбереження як чинник підвищення ефективності суспільного виробництва. Державна просторова програма охорони навколишнього природного середовища. Ефективність

просторових заходів з охорони навколишнього природного середовища. Стратегічні напрями просторового розвитку економіки та забезпечення охорони природно-ресурсного потенціалу. Види еколого-правової відповідальності.

Тема 17. Міжнародний досвід і просторове співробітництво в галузі охорони навколишнього природного середовища. Стан навколишнього середовища як фактор глобального та національного просторового розвитку. Міжнародне природоохоронне співробітництво у просторі. Вимоги до спільних програм використання та охорони природно-ресурсного потенціалу. Міжнародне співробітництво України в галузі охорони навколишнього природного середовища. Форми матеріальної міжнародно-правової відповідальності за забруднення навколишнього природного середовища. Реституція. Компенсація (репарація). Позитивна шкода. Упущена вигода. Універсальні конвенції і регіональні угоди. Екологічні податки. Принципи концепції сталого розвитку охорони навколишнього середовища.

Структура навчальної дисципліни.

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час, год.
1	2	3
<p>Знати: сутність та значення просторової економіки та її завдання</p> <p>Вміти: сформувані структурні елементи регіону, цілі розвитку та рівні дослідження просторової економіки</p>	<p>Тема 1. Просторова економіка як об'єкт управління Лекція №1 План лекції 1. Сутність та значення просторової економіки. 2. Структурні елементи регіону як системи. 3. Цілі розвитку та рівні дослідження просторової економіки. 4. Завдання просторової економіки. Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 3, 4, 6. Додаткові: 10, 11, 12, 13, 14, 16. Інтернет-ресурси: 1-16.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.</p>	6
	<p>Практичне заняття № 1 Питання до заняття: 1. Регіон як об'єкт дослідження просторової економіки. 2. Цілі розвитку просторової економіки. 3. Актуальність просторової економіки 4. Значення просторової економіки</p>	2
<p>Знати: основні засади розвитку продуктивних сил і формування просторової економіки</p> <p>Вміти: проводити аналіз законів, закономірностей та принципів розміщення продуктивних сил у просторі</p>	<p>Тема 2. Сутність, принципи та фактори розміщення продуктивних сил і формування просторової економіки Лекція №2 План лекції 1. Сутність та значення розміщення продуктивних сил. 2. Закони, закономірності та принципи розміщення продуктивних сил. 3. Фактори і передумови розміщення продуктивних сил та формування просторової економіки. Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 4, 6. Додаткові: 9, 10, 11, 12, 13. Інтернет-ресурси: 1-16.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.</p>	6
	<p>Практичне заняття №2 Питання до заняття: 1. Сутність продуктивних сил та їх складові. 2. Загальносистемні закономірності розміщення й розвитку продуктивних сил. 3. Принципи та фактори РПС. Розміщення продуктивних сил у просторі. 4. Сутність факторів, що впливають на розміщення продуктивних сил та формування просторової економіки.</p>	2

<p>Знати: характеристику районування території України</p> <p>Вміти: практично визначати галузеву та функціональну структуру національного господарства</p>	<p align="center">Тема 3. Економічне районування та просторовий розвиток країни</p> <p>Лекція №3 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічне районування України. 2. Просторова структура національного господарства. 3. Кластерний підхід до просторового розвитку. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 2, 4, 5, 6. Додаткові: 8, 10, 11, 14, 15. Інтернет-ресурси: 1-16.</p> <p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.</p> <p>Практичне заняття №3 Питання до заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адміністративно-територіальний устрій України. 2. Поділ країни на економічні райони: сутність, значення, основні підходи. 3. Галузева структура національного господарства України. 4. Функціональний устрій господарства України 	<p align="center">2</p> <p align="center">6</p> <p align="center">2</p>
<p>Знати: спеціалізацію регіонів та шляхи відтворення просторового розвитку</p> <p>Вміти: самостійно доповнювати матеріал щодо територіального поділу праці.</p>	<p align="center">Тема 4. Регіон в системі територіального поділу праці</p> <p>Лекція №4 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спеціалізація регіонів. 2. Відтворювальна модель просторової економіки. 3. Регулювання просторового відтворення. 4. Конкурентні позиції у взаємодії регіонів. <p>Лекція №5 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори просторового відтворення – земля, праця, капітал. 2. Регулювання просторового відтворення. 3. Виробнича інфраструктура регіону. Конкурентні позиції у взаємодії регіонів. 4. Напрями зміцнення просторових конкурентних позицій. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 4, 5. Додаткові: 9, 10, 12, 14, 15. Інтернет-ресурси: 1-16.</p> <p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.</p> <p>Практичне заняття №4 Питання до заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, види та значення відтворення в просторовій економіці. 2. Нерівнозначність статусу регіонів, їх характеристика. 3. Науково-технічний прогрес як передумова відтворення. <p>Практичне заняття №5 Питання до заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Регулювання просторового відтворення. 2. Структурні елементи регіону як системи 3. Цілі розвитку та рівні дослідження просторової економіки. 	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">5</p> <p align="center">2</p> <p align="center">2</p>

<p>Знати: основні засади та існуючі цілі та завдання просторової економічної політики</p>	<p align="center">Тема 5. Сутність, мета і завдання просторової економічної політики</p> <p>Лекція №6 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Просторова державна економічна політика. 2. Об'єкти та суб'єкти просторової політики. 3. Цілі та завдання просторової економічної політики. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 3, 4, 6. Додаткові: 9, 10, 11, 13, 16. Інтернет-ресурси: 1-16.</p>	<p align="center">2</p>
<p>Вміти: визначати об'єкти та суб'єкти</p>	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.</p>	<p align="center">6</p>
<p>регулювання просторової політики</p>	<p>Практичне заняття №6 Питання до заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, принципи та цілі просторової політики. 2. Напрямки просторової політики. 3. Об'єкти та суб'єкти державного регулювання просторового розвитку. 4. Програми просторового розвитку: сутність, види та структура. 	<p align="center">2</p>
<p>Знати: механізм реалізації просторової економічної політики.</p> <p>Вміти: проводити оцінку механізму реалізації державної просторової економічної політики</p>	<p align="center">Тема 6. Механізм реалізації просторової економічної політики</p> <p>Лекція №7 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і сутність механізму реалізації державної просторової економічної політики. 2. Основні важелі та ключові елементи механізму реалізації просторової економічної політики. 3. Міжрегіональне і прикордонне співробітництво – інструменти реалізації просторової економічної політики. 4. Міжнародні моделі просторової політики. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 3, 5. Додаткові: 10, 11, 13, 14, 16. Інтернет-ресурси: 1-16.</p>	<p align="center">2</p>
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.</p>	<p align="center">6</p>
	<p>Практичне заняття №7 Питання до заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Просторове та територіальне управління. 2. Функції просторового управління. 3. Сутність та види місцевих бюджетів. 4. Загальна характеристика роботи органів місцевого самоврядування. 	<p align="center">2</p>

<p>Знати: трудові та природні ресурси, що формуються як основа розвитку просторової економіки</p> <p>Вміти: проводити аналіз економічної оцінки природно-ресурсного потенціалу країни</p>	<p>Тема 7. Людські та природні ресурси: їх економічна оцінка</p> <p>Лекція №8</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трудові ресурси як основа розвитку просторової економіки. 2. Зайнятість населення та безробіття. 3. Природні ресурси та їх класифікація. 4. Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу. <p>Лекція №9</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природний рух та міграція. 2. Зайнятість населення та безробіття. 3. Види безробіття. 4. Показники, що характеризують зайнятість населення. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 3, 5. Додаткові: 9, 10, 11, 13, 15. Інтернет-ресурси: 1-16.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань</p>	4
	<p>Практичне заняття №8</p> <p>Питання до заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Населення країни як фактор комплексного соціально-економічного розвитку. 2. Сутність зайнятості, безробіття та основні показники, що їх характеризують 3. Природно-ресурсний потенціал. 4. Види природних ресурсів. <p>Практичне заняття № 9</p> <p>Питання до заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природні ресурси та їх класифікація. 2. Класифікація природних ресурсів. 3. Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу. 	2
	<p>Тема 8. Господарський комплекс, його структура та трансформація в умовах ринкової економіки</p> <p>Лекція №10</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце України за рівнем соціально-економічного розвитку. 2. Господарство регіону як територіально-економічна система. 3. Розміщення «глобальних» міст по території України. <p>Лекція №11</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори трансформації просторових господарських комплексів. 2. Тенденції розвитку господарського комплексу України. 3. Соціально-економічний розвиток регіонів <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 3, 5, 6. Додаткові: 7, 8, 10, 11. Інтернет-ресурси: 1-16.</p>	2
<p>Знати: основи формування господарського комплексу в умовах ринкової економіки</p> <p>Вміти:</p>		2

самостійно визначати фактори трансформації просторових господарських комплексів	Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.	4
	Практичне заняття №10 Питання до заняття: 1. Просторовий господарський комплекс. 2. Фактори та умови трансформації просторового господарського комплексу. 3. Сучасний потенціал факторів просторової трансформації господарства.	2
	Практичне заняття №11 Питання до заняття: 1. Просторовий комплекс національного господарства 2. Трансформація просторового господарства 3. Значення продуктивних сил в просторові системі господарювання	2
Знати: механізм формування міжгалузевих господарських комплексів та їх просторові особливості Вміти: визначати роль паливно-енергетичного комплексу, напрямки розвитку машинобудування та хімічної промисловості, динаміку розвитку будівельного комплексу та галузей соціальної сфери, стратегічні напрями розвитку міжгалузевих комплексів України	Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси. Просторові особливості їх розвитку і розміщення Лекція №12 План лекції 1. Міжгалузеві комплекси, їх сутність, структура та значення. 2. Характеристика металургійного комплексу. Напрями розвитку транспортного комплексу. 3. Особливості розміщення продуктивних сил агропромислового комплексу. 4. Роль паливно-енергетичного комплексу. Рекомендовані джерела: Основні: 1, 3, 4, 6. Додаткові: 8, 9, 10, 11. Інтернет-ресурси: 1-16.	2
	Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.	6
	Практичне заняття №12 Питання до заняття: 1. Сучасний стан розвитку міжгалузевих господарських комплексів України. 2. Характеристика енергетичної стратегії України. 3. Стратегічні напрями розвитку міжгалузевих комплексів України. 4. Стан розвитку міжгалузевих господарських комплексів 5. Розвиток енергетичної стратегії в Україні 6. Динаміка міжгалузевих комплексів українського господарства.	2
Знати: основи інвестиційного менеджменту в період просторової економічної трансформатора	Тема 10. Інвестиційний менеджмент в період просторової економічної трансформації Лекція №13 План лекції 1. Сутність інвестицій та їх значення в трансформаційних просторових процесах. 2. Структура і характеристика необхідних інвестицій. 3. Іноземне інвестування в трансформаційних просторових процесах. 4. Формування сприятливого інвестиційного клімату.	2

Вміти: визначати фактори для формування сприятливого інвестиційного клімату в регіоні	Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 3, 4. Додаткові: 7, 8, 9, 11, 12. Інтернет-ресурси: 1-16.	
	Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.	6
	Практичне заняття №13 Питання до заняття: 1. Сутність та види інвестицій. 2. Джерела фінансування інвестицій. 3. Прямі іноземні та портфельні інвестиції. 4. Сутність та передумови формування сприятливого просторового інвестиційного клімату.	2
Знати: економічну сутність міжнародних економічних зв'язків України. Вміти: визначати основні етапи інтегрування України в європейські та інші світові структури	Тема 11. Міжнародні просторові економічні зв'язки України: інтеграція в європейські та інші світові структури	2
	Лекція №14 План лекції 1. Геоелекономічні пріоритети просторового розвитку України. 2. Транзитний потенціал України та його використання у просторі. 3. Експортний потенціал української економіки у просторі.	
	Лекція №15 1. Проблеми та перспективи просторового розвитку зовнішньоекономічної діяльності України. 2. Територіально-галузева спрямованість експорту. 3. Економічні союзи. Зони спільного підприємництва.	2
	Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 5, 6. Додаткові: 7, 8, 11, 13. Інтернет-ресурси: 1-16.	
	Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань	5
Практичне заняття №14 Питання до заняття: 1. Основні етапи економічної інтеграції. 2. Транзитний та експортний потенціал України. 3. Транскордонне співробітництво. 4. Перспективи міжнародного співробітництва України.	2	
Практичне заняття №15 Питання до заняття: 1. Проблеми та перспективи зовнішньоекономічної діяльності України. 2. Проблеми та перспективи зовнішньоекономічної діяльності України. 3. Економічні союзи. Зони спільного підприємництва.	2	

<p>Знати: напрямки та умови просторового співробітництва, глобалізаційні, міжнародні та національні їх передумови</p> <p>Вміти: визначати основні пріоритети у розвитку просторового співробітництва</p>	<p align="center">Тема 12. Просторові фактори сталого розвитку продуктивних сил</p> <p>Лекція №16 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Напрямки та умови просторового співробітництва. 2. Глобалізація просторового співробітництва. 3. Міжнародні та національні передумови прийняття концепції сталого розвитку. 4. Концепція переходу України до сталого розвитку. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 4, 5. Додаткові: 9, 10, 13, 15, 16. Інтернет-ресурси: 1-16.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.</p>	6
	<p>Практичне заняття №16 Питання до заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та розвиток просторового співробітництва. 2. Концепція сталого розвитку. 3. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток продуктивних сил України. 	2
<p>Знати: економічні принципи природокористування та їх еволюцію</p> <p>Вміти: визначати шляхи еволюції перспективні напрями раціонального просторового природокористування</p>	<p align="center">Тема 13. Наукові засади просторового раціонального природокористування</p> <p>Лекція №17 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еволюція економічних принципів просторового природокористування. 2. Еколого-економічні засади раціонального просторового природокористування. 3. Перспективні напрями раціонального просторового природокористування. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 3, 4, 5. Додаткові: 9, 11, 13, 16. Інтернет-ресурси: 1-16.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.</p>	6
	<p>Практичне заняття №17 Питання до заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет, завдання та методи екології. Еволюція екології як науки та природокористування. 2. Роль і характеристика напрямів раціонального природокористування. 3. Характеристика напрямів раціонального природокористування. 	2

<p>Знати: засоби проведення екологічного моніторингу в системі екологічної інформації</p> <p>Вміти: визначати мету та види управління охорони навколишнього природного середовища, визначати сутність та види кадастрів.</p>	<p>Тема 14. Просторовий екологічний моніторинг і система екологічної інформації</p> <p>Лекція №18 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стан навколишнього природного середовища України. 2. Правові просторові аспекти охорони навколишнього природного середовища. 3. Організація служб охорони навколишнього природного середовища та просторова система екологічної інформації. 4. Управління охороною навколишнього природного середовища <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 4, 5. Додаткові: 8, 10, 13, 14. Інтернет-ресурси: 1-16.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.</p>	6
	<p>Практичне заняття №18</p> <p>Питання до заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, мета та види управління охороною навколишнього природного середовища. 2. Функції управління в галузі природокористування. 3. Державне та громадське управління в галузі охорони природного середовища. 4. Сутність та види кадастрів. 	2
<p>Знати: основи екологічної стандартизації та сертифікації, як елементи просторового ринку екологічних послуг</p> <p>Вміти: визначати напрямки державного та ринкового регулювання екологічної сертифікації та характеризувати типи екологічного маркування</p>	<p>Тема 15. Просторова екологічна стандартизація та сертифікація</p> <p>Лекція №19 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Екологічна стандартизація та сертифікація як елементи просторового ринку екологічних послуг. 2. Просторовий механізм екологічної сертифікації в Україні. 3. Види екологічної сертифікації. 4. Сутність екологічного маркування. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 4, 5 Додаткові: 7, 9, 10, 11, 16. Інтернет-ресурси: 1-16.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.</p>	6
	<p>Практичне заняття №19</p> <p>Питання до заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність екологічної стандартизації та сертифікації. 2. Державне та ринкове регулювання екологічної сертифікації. 3. Обов'язкова та добровільна екологічна сертифікація. 4. Загальна характеристика, типи та приклади екологічного маркування. 	2

<p>Знати: сутність економічної і соціальної ефективності просторової природоохоронної діяльності</p> <p>Вміти: самостійно аналізувати стратегічні напрями просторового розвитку економіки та забезпечення охорони природно-ресурсного потенціалу</p>	<p align="center">Тема 16. Економічна і соціальна ефективність просторової природоохоронної діяльності</p> <p>Лекція №20</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Просторове ресурсозбереження як чинник підвищення ефективності суспільного виробництва. 2. Державна просторова програма охорони навколишнього природного середовища. 3. Ефективність просторових заходів з охорони навколишнього природного середовища. 4. Стратегічні напрями просторового розвитку економіки та забезпечення охорони природно-ресурсного потенціалу. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 2, 3, 5, 6. Додаткові: 8, 9, 12, 16. Інтернет-ресурси: 1-16.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.</p>	6
	<p>Практичне заняття №20</p> <p>Питання до заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищення ефективності суспільного виробництва як складова ефективної природо-охоронної діяльності 2. Визначення сутності ефективності заходів сучасної природоохоронної діяльності 3. Напрямки розвитку економіки у складі природно-ресурсного потенціалу. 	2
<p>Знати: міжнародний досвід і шляхи співробітництва в галузі охорони навколишнього природного середовища</p> <p>Вміти: аналізувати сучасний стан навколишнього середовища, глобальні екологічні проблеми та роль міжнародних організацій у формуванні</p>	<p align="center">Тема 17. Міжнародний досвід і просторове співробітництво в галузі охорони навколишнього природного середовища</p> <p>Лекція №21</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стан навколишнього середовища як фактор глобального та національного просторового розвитку. 2. Міжнародне природоохоронне співробітництво у просторі. 3. Міжнародне співробітництво України в галузі охорони навколишнього природного середовища. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 3,5 Додаткові: 7, 11, 12, 13. Інтернет-ресурси: 1-16.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції на основі самостійного опрацювання періодичних видань, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань.</p>	6
	<p>Практичне заняття №21</p> <p>Питання до заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Глобальні екологічні проблеми: їх сутність та причини виникнення. 	2

підходів щодо охорони НПС.	<p>2. Роль міжнародних організацій у формуванні підходів щодо охорони НПС.</p> <p>3. Взаємозв'язок міжрегіонального екологічного середовища з світовими глобальними проблемами</p> <p>4. Охорона НПС у формуванні спільних підходів міжнародних організацій. Співробітництво України з міжнародними організаціями в галузі охорони НПС.</p>	
Разом	180	
Підсумковий контроль	екзамен	

III. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА.

Основні

1. Ткачук О. М., Мартинова Л. Б., Хачатрян В. В., Турчак В. В. Просторова економіка та екологія : навч. Посіб. Вінниця. ВТЕІ КНТЕУ, 2017. 236 с.
2. Світовий ринок товарів та послуг: опорний конспект лекцій О.М. Ткачук; видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2018. 118 с
3. Соляр В.В., Анісімова О.В. Регіональна економіка: тренінг курс: Навчально-методичний посібник. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2021. 173с.
4. Гусєва О.Ю., Воскобоєва О.В., Ромащенко О.С. Регіональна економіка: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2020. 121с.
5. Богословська А. В., Кваша О. С. Регіональна економіка: навч. посібник. Миколаїв : Видавець Ємельянова Т.В., 2018. 488 с.
6. Стадницький Ю.І., Музиченко-Козловська О.В., Данилович Т.Б., Войцеховська В.В. Просторова організація економічних систем. Монографія. Новий світ – 2000. 2020. 274 с.

Додаткові

7. Красняк О. П., Мицик В. О. Конкуреноспроможність і конкурентні переваги підприємства в сучасних ринкових умовах. Ефективна економіка. 2019. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7383>
8. Красняк О.П., Глуха О.А. Підвищення конкурентоспроможності підприємств при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Ефективна економіка. 2018. № 12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/72.pdf.
9. Абашикіна Н.А., Ніколаєв Ю.О. Кластерна стратегія інноваційного розвитку України. Інфраструктура ринку. 2021. Вип. 54. С. 3–7. URL : http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/54_2021_ukr/15.pdf.
10. Вдовенко Н.М., Сухомлин Л.В., Бачкір І.Г., Гнатенко І.А. Управлінські засади моделювання державних пріоритетів в інноваційній економіці: диверсифікація підприємницької діяльності та адаптування ринку. Економіка та держава. 2021. № 9. С. 19–23
11. Орлова-Курилова О.В., Гнатенко І.А., Рубежанська, В.О. Державне регулювання інноваційної діяльності підприємництва як напрям забезпечення сталого розвитку економіки країни. Економіка, управління та адміністрування. 2019. № 3 (89). С. 35–40.
12. Повстин О.В., Гонтар З.Г. Напрями інноваційної стратегії розвитку та ефективного управління організацією. Економіка та суспільство. 2021. № 25. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/245/233>
13. Таран С.Ф. Методика аналізу та оцінки регіональних особливостей розвитку інноваційного підприємництва. Економіка та держава. 2021. № 1. С. 137–141.

14. Шацька З.Я., Козут А.Л. *Особливості інтеграційних процесів на вітчизняних підприємствах. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 48. С. 204–208.* URL : http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/48_2020_ukr/40.pdf.

15. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. *Регіональна економіка: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів закладів вищої освіти.* Харків : ФОП Бровін О.В., 2018. 284 с.

16. *Просторовий розвиток територій громад: Мінрегіон аналізує готовність до розроблення комплексних планів.* 2023. URL: <https://www.minregion.gov.ua/press/news/prostorovyj-rozvytok-terytorij-gromad-minregion-analizuye-gotovnist-do-rozroblennya-kompleksnyh-planiv/>

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Галяс В.І. Генезис теорії економічного простору. URL: <http://www.nbu.gov.ua/Portal/natural/nvnu/ekonomika/12/R5/7.pdf>

2. Лихитченко Д.О. *Форми і фактори просторової організації регіонального господарства.* URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/16_2/20.pdf

3. *Рейтинг енергоефективності областей України 2023.* URL: <https://saee.gov.ua/uk/news/818/>

4. *Врегулювання земельних відносин у сільській місцевості.* URL: <http://nday.te.ua/vrehulyuvannya-zemelnyh-vidnosyn-u-silskijmistsevosti/>

5. *Регіональна політика Європейського Союзу: історія і сучасність.* URL: www.old.europexxi.kiev.ua

6. *Інвестиційна діяльність в Україні.* URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/>

7. *Про затвердження Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій. Наказ Агенства з питань запобігання банкрутства підприємств і організацій № 22 від 23.02.1998 р. зі змінами та доповненнями.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98#Text>

8. Мазій Н. Г. *Інвестиційно-інноваційна діяльність та регіональні чинники формування привабливості регіонів.* URL: <https://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2015-2/doc/3/07.pdf>

9. *Розвиток інфраструктурного забезпечення транскордонних ринків.* URL: http://regek_2014_1_7.pdf

10. *Міністерство праці та соціальної політики України.* URL : <http://www.mlsp.gov.ua>

11. *Асоціація агенцій регіонального розвитку України* URL : www.narda.org.ua.

12. *Web-ресурс науково-практичних конференцій. Електронні дані.* URL : <http://www.confcontact.com>

13. *Бібліотека для студентів. Електронні дані.* URL : <http://www.ebooktime.net>

14. *Бібліотека українських підручників. Електронні дані.* URL : <http://www.libfree.com>

15. *Бібліотека українських підручників. Електронні дані.* URL : <http://www.pidruchniki.ws>

16. Вільна енциклопедія. Електронні дані. URL : <http://www.uk.wikipedia.org>
17. Економічна бібліотека онлайн. Електронні дані. URL : <http://www.finance-library.com.ua>
18. Економічна онлайн-бібліотека. Електронні дані. URL : <http://www.ecolib.com.ua>
19. Електронна бібліотека. Електронні дані. URL : <http://www.info-library.com.ua>
20. Онлайн бібліотека підручників. Електронні дані. URL : <http://www.studentam.net.ua>
21. Освіта в Україні. Електронні дані. URL : [http:// www.osvita.ua](http://www.osvita.ua)
22. Підручники онлайн. Електронні дані. URL : <http://www.bookz.com.ua>
23. Українська електронна бібліотека. Електронні дані. URL : <http://www.libr.org.ua>
24. Українські підручники онлайн. Електронні дані. URL : <http://www.buklib.net>